

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

N:o 4.

Götheborgske

S p i o n e n.

Lördagen, den 25 Januarii, 1772.

Så uplyst från det låga min tanke blir, då jag betraktar min Skräddares storverk i des arbets-rum; så klenmodig och mislynt blir jag åsven, på en stor del af mina förhåmna Landsmäns wagnar, så ofta jag går förbi et stånd, där gamla kläder säljas.

Sådana ställen äro, i anseende til kläder, det samma som begrafsningar äro för oss människor i almånhet. Där uphörer all åtskillnad. Jag ser ofta i kläd-ståndet en wettig människas aflagda klädning ligga helt förtroligt bredewid en rik skinnares rock, och en Landt = Skolmästares west hänga öfwer Schol = Patronens sammets = kläder. Man wisade mig en rikt broderad klädning, som fordom waret hela Stadens förundran, och åtskilliga hungriga Sång = Gudinnors lustigaste ögnemål; hwilken änteligen, igenom Creditorers hårda och oför-

D

skända

skända tiltagshet, måst flygta in i detta klådestånd.

Jag har således wisat, at klåder göra folk och förtjenst. Men förbehåller mig at de, til hwilkas tröst jag gjorde detta ordspråk bekant, och hwilka icke ega vidare förtjenst, än den de hafwa at tillskrifwa anseendet, af sina klåder, icke tilwälla sig sjelfwe, i minsta måtto, de ärebetygelser, som göras deras klådedrägt. Den samma hedern angår dem werkeligen icke, och är det et oförsvarligt rån och stöld, då de bemäktiga sig den högagting, som hwar och en är skyldig deras klådebonad. Skulle jag, emot all förmodan, komma i erfarenhet, at man icke i agttager min förmaning; så lär jag, med mina wänner, weta sätt at helt offenteligen förödmjuka dem. Wi lära då aldeles ombyta complimenttungomålet, och, då wi möta en sådan man, icke tiltala honom på annat sätt, än: Min Herre, jag har den äran betyga min wördnadsfulla högagting för eder wett. Jag utber mig eder röda kappas protection *. Häderneslandet förundrar sig öfwer den förtjenst, som edra rika opslag på rocken medföra. Eder mårdsfinspels önskas en lyckelig fortsättning af ingående år, Staden och hela det almånina bästa til glädje och fromma. (Så wida Rabener.)

Et

* En röd kappa i Saxon war och betydlig.

Et i våra tider, i synnerhet i vår Stad, rart, helt nyttigt och rätt Patriotiskt Project til inrättande af et publicet Auktions Hus är i dessa dagar utkommet på Stalbergiska Boktryckeriet och säljes där, håstat och skuret, för 8 öre S:mt.

Dår winet är godt, behöfves ingen uthängd Frans. I lika måtto berömmet sig denna Plan sjelf, och är Auctors berömmvärda wälmening för vårt Götheborgska Almånna så mycket mera hederwård, som han mera söker upmuntra sine Med-Patrioter, at öka med deras insigter detta förslag, än stadga något wist sjelf, och det därför, at Huswud = ändamålet så mycket lättare må winnas.

Han säger: „Mången torde inwända (nämigen emot en sådan inrättning) at ingen, som wil och kan arbeta, behöfwer at swälta eller tigga uti en sådan Rörelse-Stad, som Götheborg, där tillfällen til arbete och förtienst äro mångfaldiga, och tillräckeligare än på många andre orter i Riket; men så äro kanske de, som å den fattiges wagnar tänka på, eller inse swårigheterna för en fattig, usel, nedslagen och tomhånd människa, at kunna taga sig något gagneligt före, därmed at just dageligen kunna

D 2

förtjena

förtjena sig födan, hålft i sådana tider, då
bröd-födan är stegrad til mångdubbel högd emot
hwad arbetslönerna äro, eller nåringars bestånd
kunna täla.

Man ser ju nu dageligen folk af bågze Köne-
löpa för dörrarne, med omhugsan til at få ar-
bete af et eller annat slag; men de blifwa ju
ock nästan äfwen så ofta afwiste, utan at få
employ; ty ho kan just wara tilreds at syffel-
sätta dylike kringlöpare, eller hwad säkerhet kan
man hafwa hos sådant löst folk, at få et stycke
arbete gjordt, eller at kunna blifwa skadeslös,
i anseende til arbets-ännet? Därföre antingen
afwisas de utan någon hjelp, med eller utom
fnubbor; eller ock om de rent af tigga almosor,
så blifwa de ansedde för friske låttingar, och
som oftaft få detta swar: **Du kan arbeta;**
men hwilken är wäl den, som då efterfinnar,
hur och hwaråst en sådan med-människja
skal få et tjenligt arbete en gång för blotta
födan? Kan därföre något wara billigare, än
at sådane människor hade et säkert ställe eller
arbetsrum, dit de kunde hänwisas, eller där
de hiesmante kunde söka et för deras ålder
och omständigheter tjenligt arbete, hwarigenom
de icke allenast kunde göra sin, annars frugt-
lösa tid gagnelig för Staden och det Allmänna,
utan

utan och nyttig för sig sjelfwe, då deras slit dageligen löntes med tilräckelig och tarfwelig föda? Sådane på wist sätt olyckelige männi- skor tarfwa såkert förespråkare; hwarföre detta Project förslagswis uppgifwes til hwar och en Christelig sinnad människjas omtanka och be- fordran efter råd och ämne, samt af Trycket underställes Allmänhetens nogare pröfning. Desse mine tankar äro strödde; men kunna samlas tilhopa igenom bättre kunniges högre estertanka. Dina upgifter äro de störste felag- tigheterna underkastade, och detta ämnet så widsträkt, at det tarfwar mångas råd och un- derstöd.“

Sjelfwa Projectet, med des Reglor, för- tjena i hela sin widd så wäl at läsas, som at sedermera ersequeras.

Stads Nyheter.

Göteborgske Wexel-Coursen.

Den 18 och 22 Jan.

Lond.	- - - - -		- - - - -	D. K.mt.
Amst.	60 $\frac{1}{2}$ - - -		61 - - -	M. K.mt.
Hamb.	64 $\frac{1}{2}$ - - -		- - - - -	M. K.mt.

Framkommer til Catechismi-Förhör: Måndagen Spannemålgatans Note. Tisdagen Dwarnebergsgatans Note. Onsdagen Masthugget och Haga Noter.

Kundgörelser.

På Kongl. Post-Contoiret härstädes, funas Lotter uti Wästerås Stads Lotterie, emot 10 Dal. R:mt för en hel lott, 5 Dal. för en half, och 2 Dal. 16 öre för en fjerdedels del.

Nästkommande wår blifwer en här nära wid Staden wacker och wälbelägen Gräse-egendom at arrendera, som prydes med en i godt stånd warande manbygnad af flera wakra inredda rum, och därunder en skön kallare: tillifta en annan bygnad med bryghus och drång-rum uti: äfwen fins här en skön ladugård med wagnbod och andra nödiga uthus. Egorna ligga mit för gården tillsammans. Wore någon hågad anförde egendom at arrendera, med eller utom egor, kan öfwerenskommas med Handelsmannen Herr Anders Enander, som widare meddelar egendomens belägenhet.

Uti Herr Karstedts hus, på stora Hamnegatan, är hela underwåningen ledig at få hyra til nästkommande Wäst. Lägenheten kan förut beses och om hyran med egaren accorderas.

Nästkommande Wäst blifwa 2ue öfverrum för någon Ungkarl lediga at tilträdas, emot hyra, hos Herr Johan Foet.

En ärlig man har i går 8 dagar, eller den 17 denes, förlorat et glas ögon-foder, med 2ue par glas-ögon uti, det ena i silfwer- och det andra uti stål-bogar infattadt. Skulle någon rättsinnig berörda foder funnet och uptaget; så gifwe det tillkänna där detta tryckes; des redlighet och omak skal tackfulligen förskyllas.

Swänne swarta hästar äro til salu, den ene om 6 år, håller Ryttare-målet och är aldeles tjenlig til Parad-häst, den andre 7 år och något mindre. När-mare underrättelse lemnas munteligen.

Följande nymodige Böcker finnas til köps hos Bokbindare = Aldermannen Lundberg:

Theologiske.

- Clems Beträchtungen über die Absichten der Relig. 12 d.
 Basedows Grundr. ß der Religion. Ib. Versuch der besten Religion. Ib. Betrachtungen über die wahre Rechtläubigkeit. 6 dal.
 Öthingers Theologia ex idea Vitæ. 4 dal.
 Carpzows Theologiæ purioris Libr. Doctr. 5 dal.
 Bücarnas die 4 Evangelisten 8 dal
 Reinhardi Theologia Polemica. 5 dal.
 - - - Institutiones Theol. Dogm. 4 dal.
 Schmerfahls Theologia Definitiva. 1 dal.
 Gögens Auszüge, från 1766 til 1767, incl. 30 dal.
 Lelands Nouvelle Demonstr. Evangel. 4 Tomer. 20 d.
 Michaëlis Bibel-Swävisättning; eller Job, Genesis och Psaltaren, 2 stora quarter, inbundne. 36 dal

Miscellanea.

- L'Ami du Prince 4 dal.
 Dictionnaire Anti-Philosophique. 8 dal.
 Der Brite Fürst 1 dal
 Manuel des Artistes, ou Dictionnaire des Emblemes, 4 Tomer. 20 dal
 Dictionnaire Classique de Géographie. 8 dal.
 - - - Portatif, de Richelet. 8 dal.
 - - - de la Fable. 6 dal
 Considérations sur les Causes Physiques & Morales. 7 d.
 Livre à la Mode, ou le Philosophe réveur. 3 dal.
 Manuel des Enfans, par Sabbathier. 4 dal.
 Lettres Marchandes. 3 dal.

- Récueil des Oeuvres du Philosophe de Sans Souci,
3 Tomer. 15 dal.
- Tragédies d'Eschyle, skrifne i gammal förfärlig smak,
och wår öfversatte. 10 dal.
- Cours des Lectures, par Doddrige, 4 Vol. * 20 dal.
* Hucus hõll en liten Hus Academic, samt utbredde
sina föreläsningar öfver många ämnen, som alla
hår igenfinnas.
- Les Bêtes mieux connues, 2 Vol. 8 dal.
- Correspondance Familière & Politique. 5 dal.
- Diogène Moderne, 2 Vol. 10 dal.
- Pensées Philosophiques du Roi de Prusse. 5 dal.
de Milord Bolingbroke. 5 dal.
- Rétablissement de l'Impôt. 3 dal.
- Singularités de la Nature, par Voltaire. 3 dal.
- Voyages au Ceylan, ou les Philosophes voyageurs. 5 d.
- Le Sage dans la solitude. 3 dal.
- Palingénésie Philosophique, 2 Vol. 8 dal.
- Mélanges de Littérature Orientale, 2 Vol. 8 dal.
- Récueil de Pièces de Riccoboni. 2 dal.
- Le Fatalisme, 2 Tomer. 4 dal.
- L'Homme au Latin. 2 dal.
- Garrich, ou les Acteurs Anglois. 3 dal.
- Strauenzimmer-Bibliothèque, 12 Tomer, i prägtiga Fran-
ska band. 60 dal.